

Mística i diàleg interreligiós

Francesc Torradeflot (Ed.)

Fragmenta. Barcelona, 2007

272 pàg. 18 €

Francesc Torradeflot ha tingut cura de l'edició dels treballs presentats en la conferència internacional sobre mística i diàleg (Barcelona, 2002). El llibre presenta tres parts: la ponència inaugural de Raimon Panikkar, un text que no va poder ser presentat en el seu moment; les aportacions i el diàleg de la vintena de participants, resumit per Ignasi Boada; i una mena d'autobiografia espiritual de les diverses tradicions espirituals a què pertanyen. S'hi ha afegit una cloenda a càrrec de Xavier Melloni.

La *mística* no és el patrimoni d'una minoria, ni de cap tradició religiosa, sinó que té una relació directa amb la totalitat de la condició humana. Això és un principi bàsic per a la construcció d'un diàleg que porti a la pau. Es tracta que, quan mirem les diverses tradicions com si fossin arbres, en lloc de fixar-nos en la baralla entre les seves branques agitades pel vent, ens adonem que les seves arrels s'abracen sota terra (proverbi senegalès).

El títol és molt apropiat, ja que recull, primer, una bona sèrie de punts de vista

per clarificar què és *mística*, per plantejar-se també com pot incidir en un procés de diàleg de les diverses tradicions religioses capaç de desembocar en un augment de la pau en el món.

Des de la dinàmica del *lloc* i del *no-lloc*, la cloenda proposa una reflexió serena a partir de la tradició cristiana per obrir-nos a l'alteritat de Déu i dels altres.

Un llibre dens, divers, impossible de resumir en poques paraules, de contingut altament estimulant. El lector es troba immers en una sèrie de suggeriments sobre un tema vital, no tant per a les religions constituïdes sinó per al futur de la persona humana: l'ésser humà serà místic o no serà (Rahner).

En resum: un llibre recomanable per llegir-lo i rellegir-lo a poc a poc, tastant-lo, assaborint-lo. **-Andreu Trilla**

La vida en abundància

Michaëlle Domain

Claret. Barcelona, 2007

254 p. 18,50 €

La francesa Michaëlle Domain, nascuda a La Rochelle el 25 de setembre del 1927, és la fundadora del moviment evangelitzador "pelegrins dansaires", que proposen un camí de creixement espiri-

a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats, i jo us faré reposar”; 2) “¡ephata!, ¡obre’t!”; 3) “escolteu-lo”; 4) l’alè: “Jesús va alenar sobre els apòstols”, 5 i 6) “he vingut perquè tingueu vida, i vida a desdir”; 7) “talitha khoum”: el desvetllament; 8) el sender de Maria; 9) el sender de Jesús: “llum del món”; 10) el sender de la pregària; 11) el nostre guia és sant Pau; i 12) el nostre guia és sant Joan.

Un llibre curiós, útil i de lectura fàcil. **–Manel Simó**

Escletxes de realitat

Religions i revelació

Xavier Melloni

Fragmenta. Barcelona, 2007

272 p. 19,50 €

Aquest llibre (editat en castellà per Herder) del professor jesuïta Xavier Melloni evoca el pensament del poeta Machado sobre el repartiment de la veritat, més enllà de l’única Veritat Absoluta. O, dit d’una altra manera, pretén l’apropament a la Realitat (o Veritat Absoluta) mitjançant la recerca de les realitats revelades en les diferents religions.

El punt de partença de l’autor és clar: “cada tradició religiosa és dispositària d’un nucli revelador que li ha estat confiat”. I es tracta, per tant, d’apropar-se al rerefons que hi ha sota cada tradició, per veure de quina manera es manifesta cada religió envers la transcendència, la comprensió de l’home i la dona, i la manera d’entendre i respectar la natura (Déu, ésser humà i món). Ben segur

que l’anàlisi i la suma de les diferents manifestacions aproparà una mica més a la sempre inabastable Realitat o Ésser transcendent.

L’autor ho explica d’aquesta manera: “La Realitat conté un resplendor que està ocult a la nostra mirada ordinària. Encara no som capaços d’obrir-nos a tanta llum. Encara ens queda molt per morir. Tant l’Antic com el Nou Testament, i també les altres religions, parlen de la mateixa llum, perquè només hi ha una Font de llum, manifestada de diferents maneres, segons els temps, els llocs i els moments. Cada tradició té el seu llenguatge per referir-s’hi... I la dificultat de les tradicions religioses s’arrela en el fet que cada una guarda amb tanta veneració la llàntia on encén aquesta llum, que els resulta inconcebible que les altres no s’obrin al do que se’ls ofereix. D’aquí ve el refús dels déus i dels camins que no siguin els propis.”

He extractat aquesta llarga citació perquè penso que indica molt bé quina és la pretensió d’aquesta obra. L’autor és un especialista en temes de diàleg interreligiós, d’espiritualitat i de mística comparada, i és clar que amb aquest llibre vol contribuir a evitar lluites i guerres innecessàries entre les religions. “La immaduresa d’una religió -afirma- radica en el fet de no saber distingir que la no acceptació o el refús del seu missatge no significa necessàriament un tancar-se a Déu o a la vida, sinó a la manera concreta com aquesta tradició transmet els seus missatges. Allò que es troba en perill no és ni la meua veritat ni el meu camí, sinó el fet d’entendre les diferents i múltiples maneres com l’ésser humà s’ha obert a la Llum”.

Ben delimitat l’objectiu d’aquest llibre, l’autor analitza un total de nou tradicions religioses (mazdeisme, judaisme, cristianisme, islam, sikhisme, bahá’í, hinduisme, budisme i taoisme). Llibre

molt interessant en el tema, per a iniciats i estudiosos en l’àmbit de les religions.

–Manel Simó

Declaració de principis sobre la tolerància

Centre UNESCO de Catalunya.

Barcelona, 2007

80 p., 16 €

Aquest llibret és simplement una recopilació de tres documents: una declaració de principis sobre la tolerància, aprovada i signada a París el 16 de novembre de 1995 per la UNESCO (Organització de les Nacions Unides per a l’Educació, la Ciència i la Cultura); una declaració sobre cultura religiosa per als ciutadans de demà, elaborada a Barcelona el 28 de maig de 2001 per una comissió interreligiosa per a l’ensenyament de religions a l’escola, reunida a petició de l’Associació UNESCO per al diàleg interreligiós; i una recomanació de l’assemblea parlamentària del Consell d’Europa sobre educació i religió, del 4 d’octubre del 2005.

Textos, per tant, normatius i orientatius sobre els temes respectius i corresponents, que es queden, sovint, en expressions de bona voluntat i declaració de principis, però que són dignes de consideració per la solvència dels diversos ponents. És obvi, per exemple, que “la tolerància –com es diu al primer document– no és només un principi valuós, sinó també una condició necessària per a la pau i el progrés econòmic i social de tots els pobles”. Una tolerància